

3
4
5

6 **Norge trenger en boligskattereform**

7

8 Venstre mener det er på tide å reformere boligskatten i Norge. Dagens skattesystem bidrar i
9 for stor grad til overinvestering i eiendom, og gjør det stadig vanskeligere for nye
10 generasjoner å komme inn på boligmarkedet.

11

12 Mange økonomer har de siste årene advart mot at dagens boligskattesystem bidrar til
13 bobletendenser i eiendomsmarkedet, og en vridning av investeringer bort fra det øvrige
14 næringslivet. Dette inkluderer det regjeringsoppnevnte finanskriseutvalget som var klar på at
15 den skattemessige favoriseringen av investering i boliger burde reduseres. Tidligere
16 sentralbanksjef Svein Gjedrem har også ved flere anledninger tatt til orde for en omfattende
17 skattereform.

18

19 Dagens system har flere uheldige sider. Rentefradraget er politisk og ikke faglig begrunnet,
20 og bidrar sterkt til at norske husholdninger tar opp stadig mer lån, og dermed også til at
21 boligprisene øker mer enn nødvendig. Formuesskatten, som innebærer at
22 eiendomsinvesteringer verdsettes lavere enn andre investeringer, gjør at investeringene i bolig
23 blir høyere enn de ellers ville blitt.

24

25 En reform av skattleggingen av formue og eiendom vil kunne gi økt velstand og sysselsetting
26 og en mer robust økonomi. En redusert favorisering av eiendom i skattesystemet vil også
27 redusere den skattemotiverte investeringen i eiendom, og over tid lette adgangen til
28 boligmarkedet for personer som i dag ikke eier egen bolig.

29

30 Venstre mener det er på tide å ta disse faglige advarslene på alvor, og ønsker å nedsette en
31 skattekommisjon som undersøker de problematiske sidene ved dagens system, og kommer
32 med forslag til et nytt boligskattesystem.

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

4 **Fra bistand til utvikling**

5
6 For Venstre handler ikke utviklingspolitikk om veldedighet. For Venstre handler
7 utviklingspolitikk handler om rettferdighet. Derfor vil Venstre dreie utviklingspolitikken til
8 arbeid for menneskerettigheter, oppbygging av kunnskapsinstitusjoner og sletting av u-
9 landsgjeld til demokratiske regimer.

10
11 Siden Erik Solheim og den rødgrønne regjeringen tok over makten i 2005 har norsk
12 utviklingspolitikk blitt dreid fra støtte til demokrati- og kunnskapsbygging gjennom frivillige
13 organisasjoner til statsstøtte til latinamerikanske regimer. Venstre vil snu denne utviklingen.

14
15 Utenrikspolitik er aldri verdinøytral. For Venstre, som et liberalt parti, er det viktig å knytte
16 utenrikspolitikken til krav om menneskerettigheter og demokratiutvikling. Ønsket om
17 menneskets frihet kjenner ikke landegrensener og skal ikke stanses av norske næringsinteresser i
18 utviklingsland.

19
20 Kunnskap er makt. Makt skal spres til flest mulig. Derfor vil Venstre prioritere oppbygging av
21 velfungerende utdanningssystemer fra barnehager til høyere utdanning og
22 forskningsinstitusjoner via biblioteker og grunnskoler. Bare på den måten utvikler man
23 individene, ikke bare regimene i utviklingslandene.

24
25 Venstre mener NGOene må få en økt rolle i norsk utviklingspolitikk. Fordelene til NGOene er
26 at de ikke er knyttet til bestemte land og ulike rikers utenrikspolitik. De har også større
27 forutsetninger for å fremme bistand i land der staten er lite fungerende eller ikke fungerer.

28
29 Norge har siden Venstre var med i Bondevik I-regjeringen vært i front for å slette illegetim
30 statsgjeld. Venstre vil trappe opp dette arbeidet for å sikre utviklingsvilkår i de mest
31 gjeldstyngede utviklingslandene. Det er viktig at slettingen av denne gjelden kommer i tillegg
32 til ordinær bistand, ikke i stedet for.

33
34 Venstre vil

- 35 - i større grad bevilge utviklingshjelp gjennom NGOer og i mindre grad direkte
- 36 statsstøtte
- 37 - stille krav om menneskerettigheter og demokratiutvikling for å motta norsk bistand
- 38 - prioritere støtte til arbeid for å bygge opp barnehage, grunnskole, høyere utdanning,
- 39 forskningsinstitusjoner og biblioteker i land med manglende kunnskapsinfrastruktur
- 40 - videreføre Norges gjeldsslettepolitikk overfor utviklingsland og øke våre bidrag til de
- 41 internasjonale gjeldsletteordningene.

42

3 **En skole i takt med tiden**

4
5 Samfunnet endrer seg raskt. Det krever også endringer i skolepolitikken, for å sikre en skole i
6 takt med tiden.

7
8 Den mest åpenbare endringen i samfunnet er muligheten til bruk av digitale virkemidler.
9 Venstre mener at en målrettet bruk av digitale læringsressurser kan bidra til bedre læring, men
10 at vi enda ikke har sett potensialet i og mulighetene digitale virkemidler åpner for skolen. Om
11 Norge griper disse mulighetene kan vi være i front på nye måter å fremme læring i samfunnet.

12
13 En mer globalisert verden med nye stormakter og handelspartnere påvirker også norsk
14 utdanningspolitikk. En styrkning av fremmedspråkopplæringen og forenkling av regelverket
15 for skolegang utenlands er nødvendig for å møte dagens virkelighet. Dagens system gjør det
16 vanskelig å studere i land som USA, Brasil, Russland, India, Kina og Japan. Det svekker
17 norske muligheter til deltakelse i en global verden. Også læreplanene i fag må ta opp i seg at
18 Norge ikke er en isolert del av verden, men ivareta et globalt perspektiv i samtlige fag.

19
20 Strømlinjeformingen av videregående opplæring som Arbeiderpartiet stod for i Reform 94 ble
21 videreført i Kunnskapsløftet uten at det har gitt nevneverdig løft for fag- og yrkesopplæringen
22 i videregående opplæring. Venstre har foreslått å styrke de økonomiske incentivene for at
23 flere skal få lærlingplass, men det er ikke nok for en bedre fag- og yrkesopplæring. Det er på
24 tide å snakke om innholdet og organiseringen av denne.

25
26 Venstre vil

- 27 - etablere en støtteordning for nyskaping innen digitale læringsressurser og digital
- 28 pedagogikk og didaktikk
- 29 - forenkle mulighetene til å ta hele eller deler av opplæringen i utlandet, gjennom å gi
- 30 muligheter til lengre språkkurs i forkant av utdanningene, støtte til "freshman-years"
- 31 og økt vekt på fremmespråksundervisning i grunnopplæringen
- 32 - utvide lektor2-ordningen til å gjelde andre fagområder enn realfag, og prioritere
- 33 yrkesopplæringen i utvidelse av ordningen
- 34 - evaluere fag- og yrkesopplæringen, inkludert allmenngjøringen av 2+2-modellen,
- 35 forholdet mellom opplæring i skole og opplæring i bedrift og innretting av
- 36 fellesfagene i opplæringen
- 37 - etablere flere fagskoletilbud for å sikre behovet for etter- og videreutdanning innen
- 38 fag- og yrkesopplæringen
- 39 - gjøre y-veien som lovfestet rett til opptak til høyere utdanning innen helse- og
- 40 sosialfag, på samme måte som det i dag er innen ingeniørutdanningene

41

3 **Gi kulturlivet frihet**

4
5 Venstre er opptatt av et fritt og mangfoldig kulturliv. Det sikres gjennom å aktørene frihet og
6 handlingsrom, sikre et mangfold av finansieringskilder og å organisere politikken på en mest
7 hensiktsmessig måte.

8
9 Gjennom Arbeiderpartiets politikk på kulturfeltet har kulturpolitikken blitt en arena for å nå
10 andre samfunnspolitiske mål, ikke for å sikre den selvstendige egenverdien til frivilligheten,
11 kulturlivet og idrettsbevegelsen. Siden 2008 har Kulturdepartementet satt krav om
12 holdningsmessige programmer og innholdsproduksjonen til kulturinstitusjonene med statlig
13 medfinansiering. Venstre mener kulturinstitusjonene er bedre egnet enn Trond Giske og
14 Anniken Huitfeldt til å styre deres kunstneriske produksjoner og valg, og vil befeste deres rett
15 til å velge annerledes enn Arbeiderpartiet i kulturproduksjonene.

16
17 Et fritt og mangfoldig kulturliv er også avhengig av et mangfold av finansieringskilder. Norge
18 er preget av høy offentlig støtte til kulturlivet, idretten og det frivillige Norge. Dette er en
19 villet politikk, også fra Venstres side, men det er betenkelig når det offentlige nesten har
20 monopol på finansiering og dermed styring av kulturfeltet. Derfor vil Venstre dreie støtten fra
21 direkte bevilgninger til gaveforsterkningsordninger for å øke innslaget av andre
22 finansieringspartnere i norsk kulturliv.

23
24 Gjennom avdemokratiseringen av Norsk kulturråd har Regjeringen økt styringen over
25 kulturfeltet. Venstre vil sikre kulturrådets frihet ved å dele kulturrådet i et direktorat og et råd.
26 Det er også viktig for Venstre å se kulturvernfeltet samlet, og vil samle dette under
27 kulturpolitikken, i stedet for den delingen vi i dag ser mellom Miljøverndepartementet og
28 Kulturdepartementet.

29
30 Kontrollregimene for mottakere av offentlig støtte, særlig til frivillig arbeid, er kraftig
31 opptrappet de siste årene. Venstre er bekymret for den økte administrasjonen og
32 byråkratiseringen av frivillig sektor, særlig på barne- og ungdomsfeltet.

33
34 Venstre vil

- 35 - sørge for at kunstnerisk frihet ivaretas ved offentlige bevilgninger til
- 36 kulturinstitusjoner og kulturproduksjoner
- 37 - dreie støtten til kulturlivet fra direkte støtte over statsbudsjettet til egne ordninger
- 38 gjennom Norsk kulturråd og gaveforsterkningsordninger
- 39 - dele Norsk kulturråd i et direktorat og et råd
- 40 - samle alle institusjoner og virkemidler innen kulturvernområdet i kulturdepartementet
- 41 - forenkle støtteordninger og momskompensasjonsordningen for frivillig aktivitet,
- 42 kultur og idrettsliv
- 43 - likestille idrettsorganisasjoner som ikke er medlem av Idrettsforbundet med øvrige når
- 44 det gjelder offentlig støtte
- 45 - gjennomgå støtteordningene til nasjonale og regionale idrettsanlegg og
- 46 kulturinstitusjoner, med sikte på å bedre dialogen mellom staten og øvrige
- 47 tilskuddspartnere, og samtidig sikre større forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne

3
4

5 **Norge som Europas grønne batteri**

6

7 Etterspørselen etter energi øker sterkt over hele verden. OECD og IEA forventer en betydelig
8 økning og megatrenden er et enormt kull og oljeforbruk og dermed store CO2 utslipp som gir
9 betydelige utfordringer med og nå et to graders mål. Allerede ved en 2 graders stigning ventes
10 vannmangel, redusert matproduksjon, flere ekstreme nedbørsepisoder i vår del av verden og
11 hyppigere tørkeepisoder i tørre strøk. Havet blir surere og vil stige mellom 1 og to meter i
12 dette århundret. Klimaendringene er den alvorligste trusselen menneskeheten står overfor – vi
13 må både tilpasse oss et nytt og mer utfordrende klima samtidig som vi begrenser utslippene
14 for å unngå ukontrollert temperaturstigning.

15

16 Foreløpig har reduksjonen i utslipp av CO2 gått dårlig. Fra år 2000 og fram til 2010 har CO2-
17 utslippene globalt økt fra ca. 25 000 mill. tonn per år til ca. 31 000 mill. tonn per år og med en
18 prognose om utslipp på 36 000 mill. tonn i 2015. En global avtale om reduksjoner er ikke
19 ventet før i 2015 og vil heller ikke bli satt ut i livet før i 2020¹.

20

21 FNs Klimapanel, IPCC, konkluderte i 2011 at fornybar energi er det mest effektive tiltaket
22 for en tilstrekkelig reduksjon av klimagassutslippene. I sin rapport om fornybar energi sier
23 IPCC at det er mulig å bli nær 80% fornybar innen 2050² – hvis vi vil og tar de rette politiske
24 beslutningene. 80 prosent fornybarhet lar oss nå to-graders målet.

25

26 Dette vil Venstre stille seg bak. Vi må legge til rette for fornybare energiformer og –
27 teknologier. Hovedutfordringen er vår intense bruk av fossile energikilder som kull og olje.
28 Løsningen er storskala innfasing av fornybare, rene kilder og overgang til rene energibærere
29 som elektrisitet og på sikt hydrogen.

30

31 Norge har store inntekter som en av verdens største eksportører av olje. I tillegg gir
32 oljeinntektene oss en mulighet til å finansiere djerve tiltak. Norge har også en sterk
33 energisektor basert på fornybar energi - vannkraft. Norge har både etiske krav på seg til å
34 bidra til å løse utfordringene, vi har muligheter i relativt store økonomiske muskler og vi har
35 en industri vi kan bygge på.

36

37 Venstre sier ja til en massiv innfasing av fornybar energi - dette er det viktigste enkelttiltaket
38 for å stanse den globale oppvarmingen på 2 grader - Dette kan bety flere vindparker,
39 videreutvikling av norsk vannkraft og integrering av norsk fornybarproduksjon i
40 det Europeiske energisystemet. Men, storskala utbygging av fornybar energi er utfordrende.
41 Ja til storskala fornybar utbygging betyr for oss samtidig strenge krav til gode
42 miljøløsninger. Vi vil redde klimaet uten å ofre natursystemene.

43

44 Klimagassene kjenner ingen landegrenser, klimaendringene er globale. Det diskuteres å
45 etablere Norge som «et batteri» for Europas kraftforsyning. Variable kilder som vind og
46 solkraft må ha støtte og regulering av stabile kilder. Magasin vannkraft og pumpekraft kan
47 gjøre denne jobben. Pumpekraft er i tillegg et energilager for de variable kildene.

---

¹ Sluttvedtaket på klimatoppmøtet i Durban desember 2011.

² Total energiforsyning – dvs også mobil energi

1 Produksjonen fra tyske og franske solcelle- og vindkraftverk kan sendes til Norge, når
2 behovet er lavt i Europa. Energien lagres ved å pumpe vann opp i store magasiner, for å
3 hentes tilbake som vannkraft når solen ikke skinner eller vinden ikke blåser. Norge har
4 halvparten av Europas magasinkapasitet. Vår vannkraft kan bidra til et høyt innslag av vind
5 og solkraft i Europa. Dette er både en del av klimaløsningen, det skapes arbeidsplasser og
6 verdier i Norge og forsyningssikkerheten øker. For å bli et ”batteri” må imidlertid
7 overføringskapasiteten i strømmettet mellom Norge og resten av Europa forsterkes massivt.
8
9 En forutsetning er at overføringsnettet mellom Norge og Europa styrkes kraftig. Statnetts
10 planer om nye linjer på 1-2 000 MW er alt for lite. Venstre går inn for at det prosjekteres og
11 tilrettelegges for 10 nye kabler (ca 14000 MW)³ mellom Norge og Europa. Norsk vannkraft
12 kan på denne måten sikre en høy fornybarandel i Europa og kan – sammen med norsk gass –
13 bidra til betydelige reduksjoner i klimagassutslippene – vår tids største utfordring. Venstre
14 ønsker batteriet velkommen.

---

³ Kan gjøres uten nettførsterkninger i Norge – ved etablering av pumpekraft fra ca Kr.sand til Hardanger